

www.

ROVDYR.org

FOLKEAKSJONEN
NY ROVDYRPOLITIKK
NR. 1 – MARS 2015

Ulvesone i solnedgang

Underskriftsaksjon i Trysil og Engerdal – Helgelendinger gir seg aldri
Rapport fra Evenstad – Andreas Skartveit om jussifisering av politikken
FNR om faggrunnlaget for ulv og ulvesone – Årsmøter i lokallagene

Annonser

sendes til Folkeaksjonen ny

rovdyrpolitikk (se adresse over).

Annonser leveres som høyoppløselig

PDF-fil. Bilder i annonsen må være

CMYK og i 300 dpi. Fonter skal være

«embedded». Alle farger i PDF-fila må

være CMYK.

Stoff til ROVDYR

For å gjøre produksjonen av ROVDYR

mest mulig effektiv ber vi om at stoff

sendes på fil (helst worddokument)

og gjerne på mail. Digitale bilder bør

ha min. oppløsning 2,1 MB pixel-

1650x1200 JPEG fine/normal.

Stoffet sendes til

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Postboks 40, 7701 Steinkjer

aksjonen@rovdyr.org

Redaktører:

Åsmund Ystad og Nils Solberg

Andre bidragsytere:

Laila Hoff

Werner Lundgrenn

Andreas Skartveit

Trond Burud

Foto forside:

Ulvesone i solnedgang

Trond Burud

Grafisk produksjon

Kreator Kommunikasjon AS,

3570 Ål

www.kreator.no

ISSN 1890-8306

Innhold

Tanajerv på langtur.....	2
Norsk og stolt av det?	3
Gaupejegere skjøt ulv	3
Underskriftsaksjon for en ny rovdyrpolitikk	4
Gaupejakt i Midt-Norge.....	4
Ledersamling i FNR	5
Årsmøte i FNR Troms lokallag.....	5
Vi gir oss aldri	6
Åpent møte på Evenstad.....	7
Vellykket ulvejakt i Sverige	8
Begynnelsen på slutten	9
En reise md rovdyr i Norge og USA.....	10
Innspill til regjeringen om ulv og ulvesonen	12
Møter med stortingspolitikere	13
Vil ha mange flere ulver i Norge	14
Frifunnet for tiltale om skuddpremie.....	15
Om å jussifisere politikken	16
Skogen forteller	17
Årsmøter i lokallagene	20
Villmarksmessen 2015.....	22

Tanajerv på langtur

Hannjerven «Ind2869» ble i mai 2013 registrert i Tana i Finnmark. I januar og april året etter befant han seg helt nede i Skjåk i Gudbrandsdalen og Luster ved Sognefjorden. Det tilsvarer en vandring på 125 mil i luftlinje.

– Dette er den lengste vandringen av en jerv vi noen gang har registrert. Den forrige rekorden tilhørte en hannjerv som gikk 80 mil i luftlinje fra Kiruna i Sverige til Alvdal i Hedmark. Han må nå se seg grundig slått med 45 mil, sier Morten Kjørstad, leder i Rovdata.

Fulgte DNA-sporet

Den rekordlange vandringen til Tanajerven er dokumentert gjennom innsamling og DNA-analyser av biologiske prøver fra jerv. I mai 2013 ble det funnet en hårprøve i Tana kommune, som viste seg å stamme fra hannjerven. I januar 2014 ble samme jerv påvist gjennom funn av en prøve i Luster kommune i Sogn og Fjordane, og i april samme året ble den påvist i Skjåk kommune i Oppland.

Østfoldjerv felt i Oppland

En annen langveistraver var ei tispe dokumentert med DNA-prøve i Marker i Østfold i mars 2013.

Her ble den også fanget på film. Senere gikk den til Malung i Sverige og videre til Langsua i Oppland våren 2014, der den ynglet før den ble avlivet i huiutak i Sør-Fron kommune.

Kilde: Rovdata

Ny jerverekord. Fra Tana til Luster og Skjåk er det cirka 125 mil i luftlinje.

Norsk og stolt av det?

Vi nordmenn er stolte av å være norsk. Hver vinter reiser våre skiutøverne verden rundt og forsyner seg grovt av premiebordet. De norske suser inn i mål med det norske flagget i hånden. Bedre ambassadører finnes ikke, noe næringslivet vet å verdsette. Fjell, åpne landskap med beitedyr, grønne fjorder, vikinger og verdens beste skiløpere er gode merkevarer. Stoltheten vokser.

Hvor kommer de flinke idrettsfolkene fra? Jo, mange fra bygdene, noe de med stolthet bekjenner. Vi har fortsatt levende og attraktive bygder der folk vil bo. Grunnpilaren er landbruk og naturbruk i form av friluftsliv og jakt. Uten dette vil bygdene tømmes for folk og gro igjen. Dette skjer nå mange steder.

Therese Johaug er et produkt av en levende bygd. Jeg var selv i Dalsbygda i fjor og fikk gleden av å se bygda med landets mest aktive seterbruk. Åpent og vakkert landskap med beitedyr, levende landbruk og trivelige folk. Jeg skjønner godt at Johaug er stolt av bygda si og omvendt.

Og vi kan fortsette med Marit Bjørgen, som også kommer fra en gård der foreldrene driver beitebruk. Jeg kjenner ikke de to skijentene og vet ikke noe om deres syn på rovdyrpolitikken. Men hvis dere som kjenner dem spør, kan jeg ane svaret. Svært mange av våre toppidrettsutøvere er dessuten svært aktive jegere.

Hvorfor blander jeg så inn OL, VM, vikinger, Dalsbygda og skjenter inn i en artikkel i dette utmerkede tidsskrift? Jo, for det irriterer meg kraftig når de såkalte miljøorganisasjonene

med sitt lille harem av stortingspolitikere vil totalfredre alle dyr med hjørnetenner og krokede nebb, koste hva det koste vil. Og koster det gjør det!

Det koster bygdefolk levebrødet og stoltheten over en livsstil som produserer både god mat, skikkelige folk og gode idrettsutøvere. Forvaltning av norsk utmark er ikke venstreleder Trine Skei Grandes twistpose der man tar litt av hver smak avhengig av lyst og dagsform. Naturforvaltning krever kunnskap og evner til helhetlig tenking og handling.

Ulvesone i solnedgang

I dette bladet kan du lese FNRs innspill til regjeringens arbeid med nytt bestandsmål for ulv og ulvesonen. Vi vet at dette ikke er lett bladstoff, men håper dere leser det.

Selv med solid flertall i Stortinget, forskningen på laget og bestilte meningsmålinger som viser bred støtte for norsk rovdyrpolitikk i den minste bygd, også i ulvesona, sliter myndighetene tungt med troverdigheten.

Det er noe som ikke stemmer. Departement, direktorat, rovviltneemnder, fylkesmenn og forskere har forgivevis prøvd å knekke koden for vellykket ulveforvaltning. Men konfliktnivået øker. Det påstås at ulver forsvinner. Det meste har mislykkes. Og nå ser det ut til at forvaltning og forskere har abdisert og overlatt ansvaret for ulvesona til Økokrim. Det går garantert aldri bra!

12 helt vanlige personer i Hedmark ble i fjor utsatt for et maktovergrep fra Økokrim som

Nils Solberg

mistenkte dem for ulovlig ulvejakt, noe som tydeligvis åpner for bruk av hele arsenalet av maktmidler politiet rår over. Snart et år etter er halvparten frikjent. Først «etter bevisets stilling», men etter påtrykk har flere av de siktede fått svart på hvitt fra politiet at det var feil å mistenke dem for ulovlig ulvejakt.

Fallhøyden for Økokrim før den varslede rettsaken i mars synes høy. Selv mener politiet at de allerede har skremt et påstått illegalt ulvejaktmiljø. Men mener virkelig Økokrim at det er fornuftig å drive holdningskampanjer for en feilslått rovdyrpolitikk med avlytting, overvåkning og storaksjoner mot vanlige folk med 70 politifolk i Hedmark?

Ansvarlige myndigheter og fagfolk bør hjelpe Økokrim med å orientere seg i mistillitens landskap før sola går ned over ulvesona for siste gang.

Nils Solberg

Gaupejegere skjøt ulv i Siljan

Jegerne trodde de fulgte et gaupespor, men rovdyret var en ulv.

– De av gaupejegerne som også hadde løst lisens for ulvejakt gikk over til å jakte på ulven, sier rovdyransvarlig Espen Marker i SNO. Ulven lå oppe på Galteryggen, og hadde full kontroll på jegerne bare 400 meter unna. Jegerne i Skienslaget gikk sammen med jegerne på Siljanslaget og

etablert en postrekke rundt Galteryggen. Der hadde de kontroll på ulven hele mandag, men de lyktes ikke å komme på skuddhold av den.

Ulven, ei ung tispe, ble felt tirsdag kl. 13.15. Den ble skutt på 70–80 meters hold.

– Den falt der den sto. Jeg har ingenting å utsette på fellin gen, sier Espen Marker.

Kilde: Varden.no

Underskriftsaksjon i Trysil og Engerdal

for en ny rovdyrpolitikk

Før jul besluttet styret i Trysil/Engerdal lokallag av FNR å sette i gang en underskriftsaksjon i de to kommunene for å få dokumentert hvor folket står.

*Tekst og foto: Bjørn Skåret
Leder i FNR Trysil og Engerdal*

Bakgrunnen var bl.a. en kronikk av Ketil Skogen og Olve Krange i Østlendingen av 16. mai i fjor som kommenterte at ”ordførere og andre politikere” krevde endringer i rovviltforvaltningen så folk i deres nærområder slipper belastningen med å ha ulv i nærheten.

Forskernes konklusjoner kan oppsummeres slik: Ordførerne som roper høyt, er neppe på bølgelengde med flertallet i befolkningen de representerer. Den konklusjonen hadde styret lyst til å teste nærmere.

Besøker alle

Vi delte inn de to kommunene i vel 60 roder. Folk ble engasjert – uten godtgjøring – til å oppsøke alle husstander for å spørre alle over femten år om de ville skrive under på de fire hovedkravene fra Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk: «Ja til lokal forvaltning – Ja til effektivt uttak av skadedyr – Nei til kjerneområder og rovdyrsoner - og Nei til fast ulvestamme i Norge».

Også ikke fastboende kunne tegne seg, men bosted blir avmerket på lista, slik at vi har full oversikt.

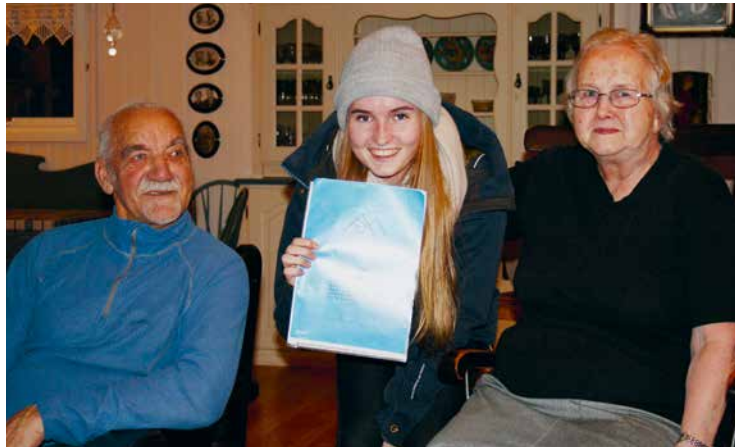
I skrivende stund er det for tidlig å trekke noen endelig konklusjon. Men når dette

leses, er resultatet kjent, og alle kan bedømme hvordan reportasjen forholder seg til virkeligheten.

I rode ”Slettås” har Inge Svingen samlet inn 160 underskrifter. Femten av disse har bosted utenfor Trysil. Seksten bor i andre deler av kommunen, slik at tallet på slettåsinger er 129 av totalt ca 140. Det utgjør 92 %. Inge Svingens egne betraktninger etter avsluttet arbeid sier også sitt.

Noen betraktninger fra Inge Svingen

I forbindelse med underskriftsaksjonen fikk jeg æren av å samle inn underskrifter i Slettås som er en utkant i Trysil kommune. Jeg vil på denne måten takke for den varme

Mathilde Pedersen besøkte og fikk underskrifter fra Torny og Gustav K. Jota

mottagelsen og den enorme oppslutningen jeg fikk ved mine besøk.

«Jeg har ventet på deg» fikk jeg høre, og jeg var redd det ikke kom noen så jeg ikke fikk skrevet under». En annen sa spøkefullt: «kan jeg sette gjentagelsestegn nedover hele arket?»

Jeg har fått mange fine pratestunder på mine turer med dette oppdraget. Vi har testet både latteren

Bjørn Karlsen, aktiv kommunepolitiker i Trysil, skriver under på lista med Inge Svingen.

og gråten, og alt fungerer som det skal. Og takk for all god kaffe og tilbud om kaffe når jeg ikke hadde tid til å stoppe opp.

Jeg ble sendt videre med klemmer, skulderklapp og lykkeønskninger. Her er noen eksempler på det jeg fikk høre:

«Jeg er glad i å gå på ski og nå har jeg anskaffet meg en smellinnretning og en sak som gir sterke lyssignal. Jeg vet jo ikke om det hjelper, men jeg føler at det hjelper meg her inne, sa personen og klappet seg på brystet»

En annen sa:

«Jeg er glad i å plukke bær, men nå blir det med å med å kikke seg over skuldra. Jeg tør ikke gå lenger unna enn at jeg ser veien»

Jeg lurar på hva dette gjør med folk. Personlig synes jeg det er tragisk at det har blitt slik i våre grender. Derfor støtter jeg Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Inge Svingen, Slettås

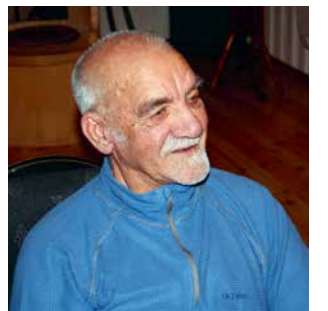
Hvorfor skriver du under?

Torny Jota: "Fordi jeg vil ha respekt for hvordan folk har det. Den som krever respekt, må også vise respekt"

Grete Sneli: "Fordi jeg ikke vil ha ulv. Jeg er livredd for å gå ut i skogen"

Gustav K. Jota: "Fordi ulven må forvaltes. Det må være mulig å gå i skogen med en hund"

Bjørn Karlsen: "For å kunne bo og trives og bruke naturen"

Heller ikke i år klarte klima og miljødepartementet å holde fingrene fra fatet og endret gaupekvoten i Midt-Norge. Men jakt ble det, og denne gaupa ble felt i Røyrvik i Namdalen 2. februar.

Foto: Jon Inge Vik

Gaupejakt i Midt-Norge – Departementet holder oss for narr

Dette uttalte Arne Braut, leder i rovvilt-nemnda i Midt-Norge, etter at Klima- og miljødepartementet underkjente rovvilt-nemndas gaupekvote. Det skjedde etter kontortid, fredag 30. januar, bare litt over et døgn før jaktstart.

– Vi fattet dette vedtaket i november basert på faglige vurderinger, og så kommer det svar, to dager før jakta skal starte, på at det må gjøres endringer. Vi måtte hive oss rundt å fatte nye vedtak for deretter å

bringe informasjonen videre til jaktlaga. Jeg vil si det var flaks at vi i det hele tatt kunne starte til rett tid, sier Braut.

– Vi føler at vår faglige vurdering blir tilsidesatt, og at vi ikke har tillit. De overprøver vår myndighet, uttalte Arne Braut til NRK.

I ei pressemelding uttalte klima- og miljøminister Tine Sundtoft at hun var fornøyd med saksgangen i kvotejakta på gaupe.

Kilde: NRK Trøndelag

Trysil kommunes formannskapsmedlemmer

Fra venstre: Ole Martin Norderhaug, ordfører (A), Liz Bjørseth (H), Anders Nyhuus (H), Turid Backe Viken (A), Per Hagebakken (SP), Gry Vanja Eriksen (A), [vara for Andreas Akre (FrP), Randi Sætre (A), Siv Rønningen (KrF) (Varaordfører Marit Nyhuus (SV) er ikke med på bildet.)

Foto: Marit Beathe Andersen, Lokalavisa

Trysil formannskap drar til Oslo

– Når Trysil stort sett er enige i ulvesaken, bør det vekke opp sikt når vi tropper opp samlet, sier ordfører Ole Martin Norderhaug til Lokalavisa Sør-Østerdal. De vil forsøke å få Tine Sundtoft i tale.

FNR Trysil og Engerdal ønsker å sende med vår dokumentasjon på innbyggernes holdninger til dagens rovdyrpolitikk til Stortinget og Klima og miljøministeren. Det er på tide at de får presentert virkeligheten.

Styreleder Nils Solberg, sammen med noen av innleiderne på FNRs ledersamling på Gardermoen. Fra høyre Bjørn Skåret, Trysil og Engerdal, Arnfinn Uthus, Elverum og Knut Arne Gjems frå Hedmark jeger og fisk. Foto: Åsmund Ystad

Ledersamling i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Åsmund Ystad

Helga 21. og 22. januar 2014 møttes tillitsvalgte fra 17 av FNRs lokallag sammen med landsstyret for å diskutere rovdyrpolitikk og planer for arbeidet i FNR. Landsstyret ønsket å invitere lokallagene for å diskutere arbeidsplan og prioriteringer for det kommende året.

Sentralt i arbeidet på kort sikt blir selvfølgelig oppfølgingen av regjeringens prosess med nytt bestandsmål for ulv og ulvesonen. FNR hadde invitert Knut Arne Gjems, leder i Hedmark jeger og fisk, og Arnfinn Uthus, varaordfører i Elverum kommune, til å innlede om situasjonen for folk og utmarksbrukere i ulvesona.

Bjørn Skåret fortalte om gjennomføringen av spørreundersøkelsen i Trysil og Engerdal om folks holdninger til rovdyrpolitikken, mens landstyremedlem og advokat Torvald Brinch delte sine tanker om Økokrim og politiets arbeid i forkant, og etterkant av «ulvejaktaksjonen» i Trysil og Elverum.

Lars Waade er rektor ved Skogn Folkehøgskole og leder i FNR Nord-Trøndelag lokallag. Fra Lars Waade fikk ledermøtet en interessant innføring i ferske planer om et nytt folkehøgskolestudium om rovdyr og miljø. Mer om det inne i dette bladet.

Årsmøte i FNR Troms lokallag

FNR Troms lokallag arrangerte første ordinære årsmøte på Bardufosstun 12. januar, etter at et interim-styre hadde ledet arbeidet så langt.

Åsmund Ystad

Et godt besøkt årsmøte fikk høre leder i Rovdata, Morten Kjørstad, fortelle om bestandsregistrering av store rovdyr i Norge. Dette engasjerte forsamlingen. Et times foredrag ble til over to timer med spørsmål og diskusjon om fakta og utfordringer, først og fremst om sporing og telling av jerv og gaupe i Troms. Thomas

Strømstedt, nyansatt hos SNO i Troms deltok også på møtet.

Sekretær Åsmund Ystad orienterte om Folkeaksjonens arbeid til gamle og nyinnmeldte medlemmer fra Troms. Lokallaget i Troms har mange utfordringer å ta tak i, spesielt når det gjelder forvaltning av gaupe, jerv og kongeørn, samt medlemsverving.

Det nye styret i FNR Troms lokallag. Fra venstre Lars Ante Oskal, Ivar Johansen, Terje Benjaminsen, Tone Benjaminsen og nyvalgt leder Karen Anette Anti.

Fullt hus på årsmøte i FNR Troms. Foto: Karen Anette Anti

Laila Hoff

Laila Hoff, Hattfjelldal

Det blir det bråk av. Statlige instanser klager på rovdyrforvaltningen i Nordland. Departementet klager, Miljødirektoratet klager, Mattilsynet klager, og rovdyrforskerne klager.

I en kronikk signert ni sentrale rovdyrforskere før jul kritiserte de forvaltningsplaner med et lappeteppes av prioriterte yngleområder for rovdyr som synes å være vilkårlig plassert midt i områder for som er prioritert for beitedyr. Rovdyra trenger store sammenhengende områder, der beitebruken omstilles og avvikles mente forskerne.

Jeg skjønner godt at forskerne tenker på Helgeland når de klager på lappeteppes av små rovdyrsoner. Men i Nordland, og spesielt her på Helgeland, må rovdyra ta til takke med restene.

Ikke en kvadratmeter mer å gi

Selvfølgelig er det utfordrende. Vi vet godt at gaupa bruker store områder og at jerven springer og springer, hele tiden, dag ut og dag inn.

Men vi er ei praktisk næring utsatt for en teoretisk rovdyrforvaltning. Vi er matprodusenter med produkter i verdenstoppen fra tilnærmet arktiske fjellbeiter. På Helgeland bruker vi hver kvadratmeter av utmarksbeitet og det vil vi fortsette med til noen kommer og skyter oss.

Vi gir oss aldri

Nordland er rovviltregionen som går sine egne veier i utmarka. Rovdyra må finne seg i å stille i andre rekke, etter titusenvis av husdyr og tamrein på utmarksbeite.

Omstilling og avvikling av beitebruken kan myndighetene bare glemme her. I tillegg er alt tamreinbeite, med kalvingsland som Stortinget har vedtatt skal være rovdyrfritt.

Hvis myndighetene og forskerne ikke kan akseptere dette, har de et problem. Vi kan ikke løse det for dem. Vi gir oss aldri.

Bestandsmål er teori. Sverige er ikke teori. Nordland har over 60 mil grense mot Nord-Europas største rovdyrrområde. Det betyr bjørn og jerv og gaupe i bøtter og spann uavhengig av norske bestandsmål.

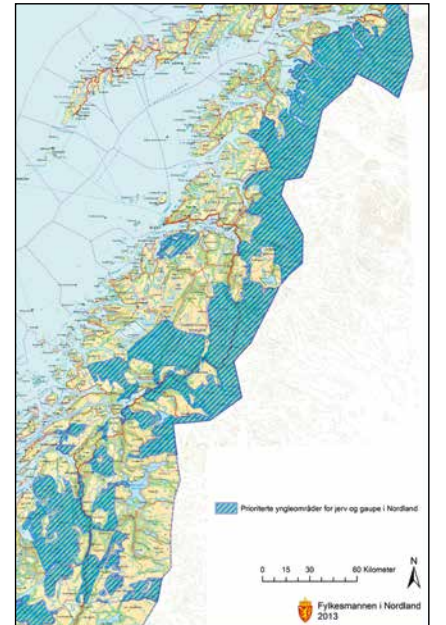
« På Helgeland bruker vi hver kvadratmeter av utmarksbeitet og det vil vi fortsette med til noen kommer og skyter oss »

Dette er hverdagen vår. Dyrevelferden for beitedyra er trua. Rovdyra klarer seg utmerket med sine tildelte arealer, men de lever farlig, med uttak og skadefelling året igjennom i et fortvilt forsøk på å redde beitedyra våre.

Opprinnelig vedtok Stortinget at Indre Helgeland var kjerneområde for bjørn. Men vi helgelendinger har aldri latt oss imponere av dårlige Stortingsvedtak. Det begynte som en pratemåte, vi snakket til hverandre om Hattfjelldal som kjerneområde for beitedyr. Så startet vi arbeidet med at slik ville vi ha det, og slik ble det.

Kunnskap er lik medlemskap i FNR

Og i dag er vi ei næring i vekst og optimisme. Og med god rekruttering. Rov-

Kart over prioriterte rovdyrsoner i Nordland.

dyra er en utfordring, men i hodene våre tenker vi løsninger for husdyr og tamrein, utmarksbeite og samarbeid, ikke bare rovdyr.

Og vi har et godt fundament for framtida:

- Vi har en god og solid bestand av flinke beitebrukere.
- Vi har et robust og friskt dyremateriale.
- Vi skaffer oss den kunnskap vi trenger om politikk, lover, regler og forvaltning – altså melder oss inn i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk!

Åpnet møte om **rovdyrforskning** på Evenstad

Bjørn Skåret

Møtet fant sted på Campus Evenstad 13. januar, etter invitasjon fra Avdeling for anvendt økologi og landbruksfag. Det var ”fullt hus”. Ansatte og studenter var til stede i tillegg til oss mange tilreisende.

Kristin Gangås åpnet møtet og orienterte om studiestedet, om stedets historie, undervisningen og forskningen. Det hele var tydelig lagt opp som et ”goodwill”-møte. Det var ikke noen innledning til debatt. Ordet ble gitt fritt til å ta opp hva som helst.

Det ble derfor noe springende, og med Petter Wabakken i ”ildlinjen”. Det var til dels nærgående spørsmål og kommentarer til hva Petter hadde sagt og gjort som han svarte rutinert og greit på. Vi fikk bl.a. avklart at Ove Mellem ikke ”støtter ulovlig jakt”, noe Wabakken først mente at han hadde gjort.

To av de involverte i ulvejaksaken, Stian Svingen og Svein Ove Nordsveen, var til stede og ville ha avklart om det var ”Evenstad” som hadde angitt dem.

Den seansen endte med at en litt utydelig Erling Maartmann innrømte at han hadde informert SNO om ”rykter” han hadde hørt,

Foto Rune Hagen, Østlandingen

og at han deretter var blitt presset av Økokrim til å oppgi navnet Stian Svingen.

Den nyansatte Antonio Poleo, med bakgrunn i Bygdefolk for rovdyr, fikk også noen visitter, men sa ikke noe. Dekanen, Harry Peter Andreassen, forsikret forsamlingen om at de ansatte folk ut fra dokumentert kompetanse.

Jeg tok for meg Evenstads innspill til departementet om ”faggrunnlaget for ulv og ulvesone” og spurte hvorfor de ikke heller bidro til begrepsavklaring (”bestand”, ”levedyktig bestand”) med utgangspunkt i egen kompetanse heller enn å gå inn i politiske og for-

valtningsmessige forhold hvor de ikke hadde noe spesielt å bidra med.

Til det svarte Petter Wabakken at departementet aldri ga dem utredningsoppgaver om noe som helst, noe han var svært frustrert over, og at han derfor ikke syntes han kunne bruke mer enn en halvtime på å skrive kommentaren.

Møtet var mest nyttig som utblåsning. Det var tydelig at mistroen til ”Evenstad-miljøet” har vært dyp og at de har oppfattet dette som et problem de vil gjøre noe med. I så måte var møtet nyttig som et første skritt. Med unntak for Maartmann var det neppe noen særlig såre følelser etterpå.

Vellykket ulvejakt i Sverige – tok hele kvota på 44 dyr

Tekst: Åsmund Ystad

På det tredje forsøket på like mange år fikk svenske jegere endelig lov å jakte ulv. Men først etter en ukes utsettelse bestemt av Forvaltningsretten i Värmland. Men etter anke opphevet Kammåreretten i Göteborg jaktstoppen og jegene kunne starte 16. januar.

44 ulver i Värmland, Dalarne og Örebro län ble felt i løpet av få uker. Til og med miljøvernminister Åsa Romson fra Miljøpartiet skrøt av at jegerne hadde vært flinke.

Men årets lisensjakt i Sverige er fortsatt ikke helt over. Det ligger an til mer juristmat og

ankebehandlinger om årets lisensjakt var lovlig i forhold til Eu-retten.

Ny utredning – flere ulver?

Og ikke nok med det. Den svenske regjeringen, med miljøpartiets miljøvernminister Åsa Romson i spissen, vedtok nylig å nedsette en ny ekspertkomite for å utrede riktig nivå for antall ulv i Sverige i forhold til EUs lover og regler. Det skjer bare ett år etter at Riksdagen og Naturvårdsverket vedtok at nivået skulle være minimum 270 ulver.

Det er dermed duket for omkamp og en nye store runder i sirkus ulv i Sverige.

Begynnelsen på slutten

Werner Lundgrenn

Werner Lundgrenn, Kongsvinger

En artikkel i avisa Glåmdalen lørdag 31. januar om reduksjonen i elgavskytingen i vårt distrikt krever en nærmere analyse. Dette betinger at alle er klar over at ulven absolutt ikke er en utrydningstruet art, og at vi befinner oss i randsonen til utbredingsområdet til den finsk/russiske ulvepopulasjonen.

Vi bor i den politikervedtatte ulvesonen. Videre har vi et såkalt rovdyrforlik på Stortinget som sier at det skal være tre forynginger hvert år innen sonen. Det har vi hatt de siste fem år. Vinteren 2013-14 var det i tillegg fem dokumenterte flokker som ikke teller med da de i løpet av året hadde vært innom Sverige. Samtidig var det på svensk side bare i Värmland (!) samme vinteren registrerte 29 forskjellige revirer - med forynginger i 17 av disse.

Belastningen i Norge blir ikke noe mindre av at forsker Petter Wabakken i fjor spådde at vi i løpet av sommeren i verste fall kunne forvente oss en invasjon av kan-skje opptil 100 fjorårsvalper fra Sverige.

Vi har nettopp lagt bak oss en vellykket ulvejakt i Värmland – med lisensjakt på 24 ulver i januar. I tillegg ble det tatt ut 12 individer i Örebro og 7 stk. i Dalarne - noe som enkelt også ble oppnådd i den samme perioden.

I den norske ulvesona øst for Glomma er ulven i fredet. I hele Sverige har det ikke vært noen forvaltning av ulvestammen (EU-direktiv) de siste år bortsett fra noen få nødverge- og skadefellinger. I praksis betyr dette forhold at ulvesona faktisk har strukket seg fra Glomma og helt øst til Østersjøen. Harald Heide Steen som russisk ubåt-kaptein gir en god beskrivelse av situasjonen: “Ikke lett å se den grense under vann!”

“ En ulveflokk kan altså ta hele den årlige avskytingen i Kongsvinger - på tre år.

Hva gjør så forvaltningen i Norge med det presset mot hjorteviltet og våre beitedyr som uvegerlig oppstår? Roviltneemnden i region 4 og 5, som dekker vårt område, har vedtatt lisensjakt på 6 ulver utenfor sonen denne vinteren. En behøver vel ikke doktorgrad i matematikk for å begripe hvilket stort misforhold det er mellom en slik felling og den virkelighet vi allerede opplever.

Elgavskytingen reguleres av flerårige driftsplaner. Jeg formoder at utgiftene med å utarbeide slike driftsplaner over store regioner har kostet hundretusener av kroner - til ingen nytte. Ulven dreper og lemlester sine ofre uten hensyn til vedtatte driftsplaner. I en doktorgradsavhandling av forsker Barbara Zimmermann på Evenstad, fra februar i fjor, påviste hun der at ulvens føde besto 95 % av elg - og at den dreper tre ganger mere enn deres energibehov skulle tilsi! Skremmende - i en verden som sulter!

Evenstadmiljøet har tidligere påvist at en ulveflokk i løpet av et år kan ta 140-170 elg. Elgavskytingen i Kongsvinger har ligget på ca. 450 elg i året (i 2014 nede i 357 dyr). En ulveflokk kan altså ta hele den årlige avskyting i Kongsvinger - på tre år! Var det noen som snakket om kortreist mat? I Nord-Värmland (rundt Torsby) tok de allerede i høst konsekvensen av disse dokumenterte forholdene - i flere vald

innstilte de elgjakten da “de inte ville jakta på kapitalet”. For 10-15 år siden var dette området trolig det mest elgrike området i hele Skandinavia.

Svenskene har ved sin påbegynte forvaltning tatt sikte på å bringe bestanden i Värmland ned til 110 ulver i 10 revir. At de i løpet av de siste tolv dager har tatt ut 43 individer i tre områder har ingen betydning på sikt. Det dekker ikke en gang den årlige tilveksten - nye valpekull kommer om ca. to måneder. Med 37 forynginger totalt i Sverige (2013-14) og gjennomsnittlig på 3 overlevende valper pr. kull var det med andre ord ca. 40 % av tilvekst som ble tatt ut nå i januar.

Konklusjonen må i alle fall bli: jeg kan ikke begripe at våre forskere, vår nasjonale forvaltning og ikke minst våre politikere tør å fortsette denne veien mot å legge store deler av Norge brakk.

Elg utgjør 95 % av ulvens diett. Det går hardt utover stammen i store områder i Värmland og i Hedmark. Foto: Trond Burud

Disse tre ulvene ble skutt under årets lisensjakt. Det skjedde i Gardsjøreviret i Värmland. Foto: Martin Brenne

Hei, du ungdom som er spesielt interessert i friluftsliv og rovdyr!

Mitt navn er Lars Waade, og jeg er rektor ved Skogn Folkehøgskole. Vi er en frilynt skole i Levanger kommune – midt i Trøndelag.

Vi ønsker for skoleåret 2015/2016 å starte en linje som skal hete:

En reise med rovdyr i Norge og USA

Lars Waade Foto: Åsmund Ystad

Sentrale emner blir:

- Oppsøke sauebonden i Lierne, ulvejegeren på Elverum, Miljødirektoratet, SNO, samene, ARR, Dyrenes venner, NOAH, PETA, indianerne i midt-vesten.
- Vi drar på tur med samene, er med på sauesanking, oppsøker indianerne, oppsøker gaupejakt, oppsøker bjørnejakta – deltar på seminar i regi miljøvernorganisasjoner, konferanser og debatter.
- Forvaltningstanken i Norge og USA og miljøpolitikken på området rovvilt – etikk og eksistensielle tanker om samfunnet vårt.
- Jakt og fiske, miljøfilosofi, etikk kan også velges inn som tema – og fordypning.
- Studietur USA, med opphold i tre ulike nasjonalparker – opplæring av University of Denver, Colorado. Wild management program. Her vil vi komme borti puma, bjørn, ulv, gaupe og coyoter. Vi bruker også naturen

her på samme måte som i Norge – en stor kanotur er under planlegging.

Dette blir en linje med full fart, turer i nærmiljø og nasjonalparker rundt om i Norge, til fots, i kano, i kajakk, på ski – samtidig som vi tar med oss tankene rundt forvaltningen av de store rovdyrene.

Vi ønsker med dette å utdanne ungdom til å ha selvstendige reflekterte tanker omkring forvaltning i forhold til sine etiske/filosofiske standpunkt.

- En gruppe ungdommer som ikke fanges av tabloidene på nettet eller i media – men som med selvsyn og førstehånds kontakt har gjort seg opp selvstendige meninger, ut fra erfaring og en helhetlig forståelse av norsk og internasjonal forvaltning.

Vi ønsker å ha en mikset gruppe av urbane og ikke urbane ungdommer, som med respekt for tanken i folkehøgskolen om «den gode samtalen» - lærer og utvikler hverandre.

Mulighetene er mange på en folkehøgskole, og tilbudene både i hovedfag og

valgvalg spenner over et vidt spekter. Her kan nevnes kickboksing, båtførerprøve, jegerprøve, buejegerprøve, film media foto, volleyball, yoga, håndball, matlaging osv.

Velkommen som søker hos oss!
www.skogn.fhs.no
Lars Waade
Rektor
Tlf: 91114681

	Livslinja Yoga, massasje, kosthold, meditasjon, helse og velvære		Kickboxing Selvbeherskelse, Individuell oppfølging Treningsmoral
	Jakt og fiske i Norge og USA Buejakt på storvilt i USA		Blues Rock USA Blues, Rock, samspill, studio, og en reise til røttene!
	Håndball Seriespill, beachhåndball, lagånd, samhold og sosialt		USA 1 måneds reise i USA Friluftsliv, film & foto

Bli mer glad i livet!
Utfordre deg selv!
Mestre!
Få venner for livet!

Skogn Folkehøgskole
midt i Norge

Thailand

USA

Brasil

Søk nå!

Les mer om skolen:
www.skognfhs.no

Faggrunnlag om bestandsmål for ulv og ulvesone

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk takker for muligheten til å komme med innspill til faggrunnlaget for regjeringens arbeid med nytt norsk bestandsmål for ulv, inkludert grenseflokkene, og om ulvesonen. Vi viser også til vår høringsuttalelse til ulvesoneutvalgets evalueringsrapport 01.10.2013.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk (FNR) sier nei til fast ulvestamme i Norge og nei til ulvesone. Ti års erfaring med ulv og ulvesone har bekreftet vår mangeårige kritikk av ulveforvaltningen, slik den praktiseres i Norge. Soneforvaltningen gir et uakseptabelt høyt konfliktnivå og har en ødeleggende virkning for folk og lokalsamfunn som rammes.

Forvaltning av ulv er krevende og spesielt utfordrende i Norge på grunn av vår tradisjonsrike og allsidige, miljøvennlige naturbruk og spredte bosetting. FNR mener at disse hensyn tilsier at Norge ikke vedtar et bestandsmål for bevaring av ulv i Norge. Eventuell politisk eller miljømessig nytte står i det hele tatt ikke i forhold til negative samfunnsmessige, miljømessige og menneskelige konsekvenser og kostnader.

Fennoskandisk ulv

Ulven i Sør-Skandinavia utgjør deler av en sammenhengende og livskraftig bestand i Fennoskandia og videre østover i Russland. Ulven er ikke truet. Norsk rovdyrforvaltning skal være kunnskapsbasert. Det er bare på fennoskandisk bestandsnivå at det gir faglig mening i å sikre ulven langsiktig levedyktighet. Faglig sett er det da også enighet om at det er jevnlig innvandring av finsk-russisk ulv som er

den viktigste påvirkningsfaktoren for ulvens overlevelse i Sør-Skandinavia.

Hundre ulver er nok

Den sør-skandinaviske delbestanden av ulv teller i dag over 400 individer. For en delvis isolert delbestand er det kun kortsiktig demografisk levedyktighet det er mulig å si noen faglig etterrettelig om. Dagens forekomst i Norge og Sverige teller mange ganger det antallet ulv som Skandulv (2012) har beregnet som minste levedyktige nivå. MVP (minste levedyktige populasjon) = 100 ulv. Sverige har vedtatt et nedre golv for antall ulv i Sverige på minimum 270 individer og en forvaltning som sikrer en betydelig buffer på toppen i tillegg.

Ikke objektivt grunnlag for å sette norsk bestandsmål

Det finnes ikke noe objektivt faglig grunnlag for å bestemme et norsk bestandsmål. Ulv i Norge blir et rent politisk spørsmål om hvor mye Stortinget ønsker å overoppfylle hensynet til ulvens overlevelse i Sør-Skandinavia. Utover en allerede mange ganger så tallrik forekomst som nødvendig.

Dette helt marginale bidraget til ulvens overlevelse må Stortinget veie opp mot en hel rekke negative samfunnsmessige og også miljømessige negative konsekvenser. FNR mener at handlingsrommet for norske myndigheter for å si nei til fast forekomst av ulv og mål om yngling i Norge, er betydelig større enn den faggrunnlaget legger til grunn. Dette er et politisk valg som burde falle lett, tatt i betraktning at ulv er verdens mest utbredte landpattedyr.

Politisk biologi

Bestand og levedyktighet er viktige begreper i viltforvaltning. Det finnes ingen vitenskapelige definisjoner på disse begrepene. Begrepet «levedyktige bestander» gir ofte flere spørsmål enn svar når det brukes. Uklarheter og manglende faglig diskusjon om slike viktige forutsetninger går som en rød tråd i norsk rovdyrpolitikk de siste tiårene, spesielt kjennetegnet med sammenblanding av politikk og biologi. Faggrunnlaget viderefører denne tvilsomme norske tradisjonen i stedet for å bidra med nødvendig kunnskap og oppklaring. Det er en alvorlig mangel.

Ulvesonen

Ulvesonen har ikke gitt reduksjon i konflikter som forutsatt. Konflikten har derimot økt. De praktiske erfaringene for de som bor innenfor sonen og som blir berørt, er at deres interesser har blitt satt helt til side, fullstendig uten signaler om forbedring i overskuelig framtid.

Det oppfattes som ekstra tyngende at et lite mindretall alene må bære hele belastningen med en politisk vedtatt ulveforvaltning som griper sterkt inn i næringsliv, jakt og friluftsinnteresser, og folks livskvalitet i hverdagen.

Ulvesonen, og andre administrativt vedtatte rovviltsoner, representerer inngrep som uten

kompensasjon må kalles direkte ressursran. Enorme arealer, velegnet til miljøvennlig matproduksjon, blir i prinsippet båndlagt til evig tid.

Andre alvorlige ulemper forsterker de negative konsekvensene av å bo i ulve-

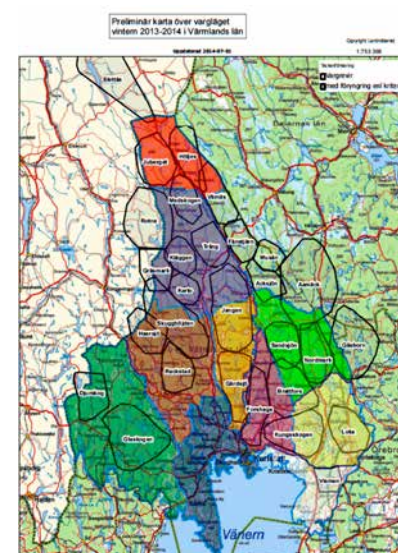
sonen. Folk frykter for at de må forvente å leve med et lavere rettsvern, blant annet med lavere terskel for straffefølgelse i saker om nødverge og jakt enn resten av befolkningen. I et moderne Norge aksepteres vanligvis ikke slike ulikheter i forhold til rettsvern.

FNR viser også til klare signaler nylig, fra ni sentrale norske rovdyrforskere, om at ulvesonen øker konflikten i stedet for å redusere dem (John Odden, Ketil Skogen m.fl.). Dette fører seg inn i de entydige signaler fra kommunene langs svensk-grensa fra Halden til Trysil. Ingen ønsker å være en del av en ulvesone.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk mener at det framlagte faggrunnlaget ikke synliggjør godt nok de mange negative konsekvensene som rammer folk i ulvesona.

Streifult et problem for hele landet

Med Sveriges ambisiøse ulveforvaltning som nærmeste nabo kan vi ifølge forskningen forvente inntil 100 streifult

Kart over ulvereir i Värmland vinteren 2013-2014. Kartet viser 27 ulvereir på grensen og i nærheten av grensen til Hedmark, Akershus og Østfold. I stedet for helt unødvendige bekymringer for ulvens overlevelse bør norske myndigheter vedta et effektivt regime for å beskytte Norge mot en ødeleggende svensk ulveforvaltning. Kart: Länsstyrelsen i Värmland.

ver på vandring over hele landet hver vår og forsommer.

Uten målrettede planer for en aktiv forvaltning risikerer norske myndigheter at svensk ulveforvaltning griper dramatisk inn i norsk utmarksforvaltning. Streifult vil utgjøre en kontinuerlig trussel hver vår og sommer mot beitebruk i store deler av landet. Ulvens store skadepotensiale vil gradvis undergrave beitenæringens bærekraft med mindre den møtes med et effektivt fellingsregime i Norge. Dette regimet må nødvendigvis baseres på en aktiv forvaltning som starter ved svenskengrensen, for å være effektivt.

Nærmere om det Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk mener er alvorlige mangler ved det framlagte faggrunnlaget.

- Bestand og levedyktighet
- Bernkonvensjonen.
- Biologisk mangfold.
- Holdninger til ulv
- Konsekvenser og kostnader.

Bestand og levedyktighet

Klima og miljødepartementet legger til grunn at ulven i Norge er en del av en Sør-Skandinavisk bestand, med henvisning til naturmangfoldlovens definisjon av bestandsbegrepet, «De individer som sammen inntar et bestemt leveområde vil utgjøre en bestand».

FNR mener at dette er en faglig lettvin avgrensning. I bevaringssammenheng må nødvendigvis biologifaglige forhold veie tyngst. Det finnes ingen vitenskapelig definisjon på bestandsbegrepet. Det som ofte framstilles som tuftet på biologi og økologi, brukes like ofte med en vekslende blanding av biologi, geografi og politikk og praktiske behov.

KLD legger til grunn at norsk rovdyrpolitikk har som mål å bidra til å sikre levedyktige bestander. Men begrepet levedyktighet er like lite faglig presist som bestandsbegrepet. Ønsker man å si noe klokt om en bestands levedyktighet, må en presisere hva man snakker om og hvorfor. Og om man for eksempel mener

Møter med politikere på Stortinget

I forbindelse med landsstyremøte i Folkeaksjonen i Oslo i desember i fjor, hadde landsstyret flere samtaler med politikere fra flere partier på Stortinget.

Storingsrepresentant Gunnar Gundersen fra Høyre, på besøk hos FNRs landsstyre på Bondeheimen i Oslo. Fra venstre: Torvald H. Brinch, Werner Lundgrenn, Karen Anette Anti og Storingsrepresentant Gunnar Gundersen. Foto: Åsmund Ystad

Landsstyrets Karen Anette Anti og Werner Lundgrenn i samtale på Stortinget med Fremskrittspartiets rovdyrpolitiske talsmann Jan Henrik Fredriksen og Mette Hanekamhaug, vararepresentant for FRPs miljøpolitiske talsmann Oskar Grimstad. Foto: Åsmund Ystad

Møte Senterpartiet på Stortinget. Fra venstre Storingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, Karen Anette Anti og Laila Hoff fra FNR og Maren Lunde, Senterpartiets rådgiver i energi og miljøkomiteen. Foto: Åsmund Ystad

kortsiktig demografisk levedyktighet eller langsiktig genetisk levedyktighet.

Om disse viktige forholdene er det framlagte faggrunnlaget upresist. Det er ikke kunnskapsbasert.

FNR mener at ulven i Norge og Sverige i biologifaglig forstand er en del av en sammenhengende Fennoskandisk bestand (Fennoskandia består av Norge, Sverige, Finland, Kola og Karelen i Russland). Og da er det ikke bare den genetiske opprinnelsen som er viktig. Enda viktigere for en slik forståelse er den viktige rollen framtidig innvandring av finsk-russisk ulv vil ha for å sikre overlevelsen i Sør-Skandinavia. Når innvandring har større betydning for overlevelsen enn alle andre forhold internt i den lokale delbestanden, blir det feil å snakke om egen sør-skandinavisk bestand.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er i dette spørsmålet helt på linje med fagrapporten «Rovvilt og Samfunn» fra Norsk institutt for naturforskning: NINA Temahefte 22, 2003:

«Å definere grensene mellom de ulike bestander er ofte vanskelig, spesielt for store rovdyr i Skandinavia. Bare ved å betrakte de store leveområdene til individuelle rovdyr, skjønner vi at en bestand dekker store områder. Tar vi i tillegg i betraktning unge rovdyrs

store spredningsavstander, gir dette muligheter for utveksling av individer mellom fjerntliggende delbestander. Slike sett er det urealistisk,... å vurdere om Norge har egne bestander av store rovdyr. Et biologisk synspunkt er derfor at de bestander vi skal gi gunstig bevaringsstatus må betraktes på et fennoskandisk nivå»

Bernkonvensjonen

Klima og miljødepartementet legger til grunn at Bernkonvensjonen forplikter Norge til å ha deler av en felles skandinavisk levedyktig ulvebestand innenfor Norges grenser.

FNR mener at det hører til med til historien at det er usannsynlig at et flertall på Stortinget hadde ratifisert Bernkonvensjonen uten reservasjoner i 1986, hvis de hadde hatt oversikt over konsekvensene. Stortinget hverken diskuterte eller fikk seg forelagt kunnskap om at ulven skulle få førstetetten til store utmarksområder i landet vårt.

Innholdet i Bernkonvensjonens forpliktelser for Norge har da også siden den gang vært gjenstand for kontinuerlig diskusjon. Bernkonvensjonen nevner ikke begrepet levedyktighet og diskuterer ikke hva en bestand er. Det er egentlig et stort paradoks at begrepet «levedyktige bestander», som er helt sentralt i diskusjoner om

vern og forvaltning av sjeldne arter, ofte etterlater flere spørsmål enn svar når man spør.

Rettsavgjørelser

Både forvaltningen og norske miljøorganisasjoner har tradisjonelt hatt et uryddig forhold til dette. På 1990-tallet fikk miljøorganisasjonene både stille spørsmål og tolke svarene fra Bernkonvensjonens sekretariat om innholdet i Norges forpliktelser til vern av store rovdyr. Miljøverndepartementet noterte flittig og la det deretter fram for Stortinget som udiskutable fakta.

Dette samrøret førte senere på 2000-tallet miljøorganisasjonene inn i flere rettsaker mot Staten. Tre rettsaker, Oslo Namsrett 2001, Oslo Tingrett 2006 og Borgarting lagmannsrett i 2008, handlet alle om forvirring om hva begrepet bestand betyr og hva som skal være levedyktig. Alle de tre rettsavgjørelsene slo fast at det var meningsløst å snakke om en norsk ulvebestand. Og som dommen i Oslo tingrett sier i 2006: «- det er også et spørsmål om det gir mening i å snakke om en egen skandinavisk ulvebestand.»

Forvirrende grunnlag

På denne forvirrende bakgrunn er det KLD legger fram det som skal være faggrunnlaget for en bred og

grundig behandling av Norges mål for ulveforvaltning. FNR mener at faggrunnlaget må tydeliggjøre at det kun er Stortinget som selv tolker og bestemmer innholdet i Bernkonvensjonens forpliktelser for Norge.

FNR mener at det politiske handlingsrommet for å vurdere forpliktelsene opp mot økonomiske, miljømessige og velferdsmessige konsekvenser er betydelig større enn faggrunnlaget mener.

Holdninger til ulv

Faggrunnlaget legger stor vekt på en meningsmåling fra NINA (2010) som viser et stort flertall for store rovdyr og ulv, også i rovdyrområdene. Dette er for tynt. FNR mener at KLD også må ta med lignende undersøkelser som faktisk viser andre holdninger i rovdyrområdene. Både spørsmålstilling, målgruppe, utvalg og tolking av svarene har stor betydning for resultatet. Undersøkelser gjort av Synovate (2011) og Høgskolen i Hedmark (Kristin Gangås 2014) bekrefter det.

Entydig negative signaler fra kommunene langs svenskegrensa fra Halden til Trysil bekrefter vår mistanke om at vanlige meningsmålinger om holdninger til store rovdyr ikke fanger opp holdningene til de som er mest berørt av rovdyrpolitikken.

Biologisk mangfold

Ulven er en av 2398 truede arter i Norge. Likevel får den sammen med de andre store rovdyrene en voldsom oppmerksomhet i forhold til de 2396 andre truede artene. 1050 av disse arter hører til i landbrukets kulturlandskap og er avhengig av menneskelig påvirkning for å overleve, mange av dem i utmarka. Nødvendig påvirkning i form av arealbruk og først og fremst beiting.

På grunn av ulvens arealbruk vil et mål om bevaring av ulv i Norge med stor sikkerhet redusere beitebruken i store deler av landet. Dette vil bety mindre biologisk mangfold.

Politiske valg for bevaring av ulv i Norge vil med stor sikkerhet redusere det biologiske mangfoldet i Norge. FNR mener at det må synliggjøres i faggrunnlaget.

14 sentrale rovdryrforskere tilknyttet sentrale forskningsmiljøer i Norge og Sverige, skrev i

januar 2014 en faglig kronikk om ulvens økologiske påvirkning i landskap som det skandinaviske. (Kjellander, Sand og Andreassen m. fl «För at påverka naturen krävs minst 4000 vargar»)

Forskerne konkluderer entydig med at den økologiske påvirkningen under nordiske forhold er helt marginal og tidligere tillagt en svært overdrevet betydning.

Synliggjøre kostnader og helhetlige konsekvenser

FNR forventer også at regjeringen tar ansvar for å utvide faggrunnlaget ved å utrede og synliggjøre alle kostander ved fremtidig ulveforvaltning, både i forhold til rettighetstap og ikke minst i forhold til redusert og ødelagt livskvalitet.

Ulvesonen, og andre administrativt vedtatte rovviltsoner, representerer inngrep som uten kompensasjon må kalles direkte ressursran. Enorme ressurser for miljøvennlig matproduksjon blir i prinsippet båndlagt til evig tid.

Det er en kjent sak at ulven reduserer det jaktbare viltet i betydelig større omfang enn det som er lagt til grunn tidligere. Ulvens predasjon på hunder vanskeliggjør også jakt. I dagens ulvesone vil et slikt tap, både i form av tapt jaktutbytte, andre rettighetstap og trivselsmessige negative faktorer, utgjøre betydelige summer.

FNR viser også til faggrunnlagets henvisning til utredning om «Beiteareal og beitekvalitet i ulvesonen», som viser at det er beiteressurser med godkvalitet i ulvesona med et potensiale for mangedobling av antall beitedyr. Ulven fortrenger dermed muligheten foren betydelig økt miljøvennlig matproduksjon både i form av vilt og husdyr på beite.

Alt dette utgjør i sum store kostnader som aldri har vært utredet.

FNR mener at dette er en alvorlig mangel ved faggrunnlaget.

Med vennlig hilsen
Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Nils Solberg/s/, leder
Åsmund Ystad/s/, sekretær

Frifunnet for tiltale om skuddpremie på ulv

Sommeren 2013 led beitenæringen i Gudbrandsdalen store rovdyrtap, og Fylkesmannen i Oppland ga skadefellingstillatelse for en ulv. Da jaktlagets midler til skadefelling var brukt opp, utlovde Nord-Fron Sau og Geit en påskjønnelse på 10 000 kr dersom jaktlaget lyktes i å felle ulven.

Lokallaget ble anmeldt for ulovlig å ha utlovd skuddpremie på ulv, og i desember 2013 tok politiet ut forelegg mot lokallaget som ikke ble vedtatt.

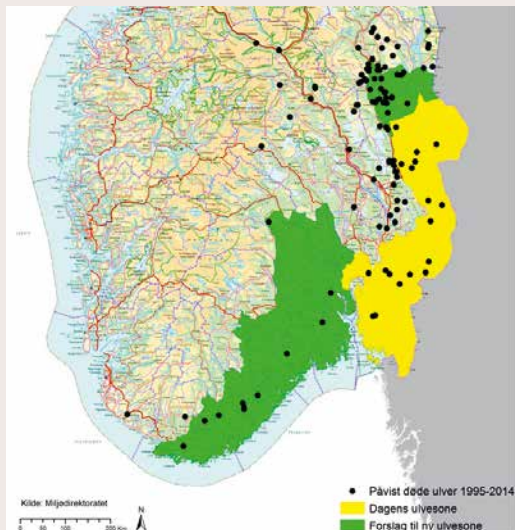
Nord-Fron Sau og Geit anførte at det ikke var straffbart å utlove skuddpremie på ulv som det var lovlig fellings-tillatelse for, og at skuddpremien kun var tiltenkt det kommunale jaktlaget.

Nord-Gudbrandsdal tingrett avsa 29. januar 2015 frifinnelsesdom i saken. Retten kom til at skuddpremie var ulovlig, men at lokallaget ikke kunne straffes da det ikke var et foretak i straffelovens forstand.

Kilde: Utmarkskommunenes sammenslutning

Opprydding etter ulveangrep i Skåbu sommeren 2013. Dette var hverdagen for beitebrukere som Nord-Fron Sau og geit prøvde å få slutt på men en liten premie til det kommunale jaktlaget.
Foto: Geir Olsen

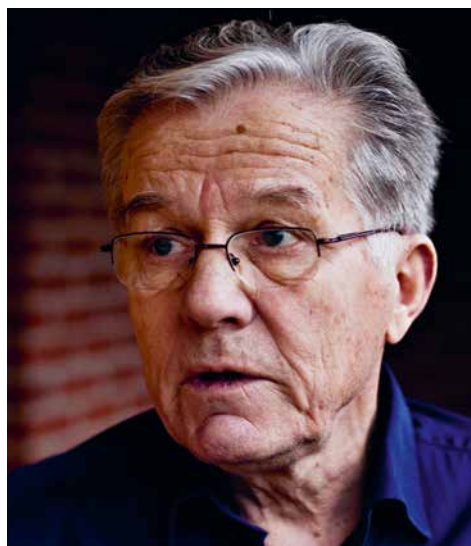

Miljøorganisasjonene vil ha mere ulv i Norge

Det nye norske bestandsmålet må være på 15-20 familiegrupper av ulv, der minimum 15 revir i sin helhet skal ligge i Norge. Det vil bety at det kan leve mellom 150-200 ulver i norsk natur. Alene er ikke dette nok til at bestanden er levedyktig, men sammen med en framtidig svensk bestand på pluss 400 ulv, kan det være et anstendig norsk bidrag til en mer levedyktig bestand av ulv i Skandinavia, sier Nina Jensen, generalsekretær i WWF-Norge.

Kilde: WWF Norge/ Felles forslag til nytt bestandsmål for ulv og ulvesone fra WWF Norge, Norges Naturvernforbund og Foreningen våre rovdyr

Miljøorganisasjonenes forslag til ny ulvesone i grønt og gult.

Andreas Skartveit
Tidligere forlagsmann og NRK-direktør

Lisensjakt er ei ordning der det blir fastslått ei kvote ulvar som skal fellast, år for år, for å oppfylle Riksdagens vedtak om korleis den svenske ulvestamma skal forvaltast. Vedtaket er eit kompromiss mellom dei som vil ha ulven bort, og dei som vil at han skal vandre fritt. Det skal altså vere ulv i den svenske naturen, samtidig som skaden på husdyr og lokalsamfunn skal avgrensast. Dette har Riksdagen fastslått og vedtatt.

Men den politiske striden er ikkje slutt. Det er laga ordningar der dei som er mot ulvejakt, også lisensjakt, kan anke til ulike rettsinstansar. Og medan anken ligg i retten, kan inga jakt skje. Også EU har makt til å meine noko om svenske ulvar og ulvejakt.

Dette medfører eit uverdig rot. Straks det er gjort vedtak om lisensjakt, kjem den første anken. Og jakta må vente til retten har tala. Om dei som anka, ikkje er nøgde med utfallet i retten, kjem ein ny anke, til neste rettsinstans. Og jakta må vente.

Slik er gjennomføringa av eit lovleg vedtak, vedtatt innafor rammene lagde av Riksdagen, blitt feit juristmat. Godt betalte juristar, på alle kantar, sit

Om å jussifisere politikken

Så vart det lisensjakt på ulv i Värmland likevel. Det har vore eit sørgjeleg sirkus før det kom så langt.

og blar i lovbøker, før dei sender sine skriv til den eine og den andre retten.

Debatten i Sverige er ilter. Denne gongen fekk jegerane, som hadde gjort seg klar til jakt, beskjed om å reise heim den dagen jakta skulle starte, og dei var på veg ut i skogen. Dei vart sinte. Så var det berre å vente og vente, på rettsavgjerd etter rettsavgjerd.

Det var ikkje dette Riksdagen såg for seg då dei laga rammene for den svenske ulveforvaltninga, at organisasjonar og rettsapparat skulle få makt til å overprøve, trenere eller forkaste dei vedtaka Riksdagen gjorde. Men det har altså skjedd. Til slutt kom rettnok lisensjakta, etter mykje paragrafdans, ressursbruk og tidsspille.

Den politiske lærdommen er at folkevalde organ skal vere vakne når dei delegerer ut makta til å setje vedtaka i verk, så ikkje vedtaka blir borte. Og interessegrupper, som bønder, jegerar og samar i dette tilfellet, bør ha eit kritisk blick på det systemet og apparatet driv med når vedtaka skal materialiserast. Dei kan ikkje vere trygge på at deira synspunkt blir tillagt mykje vekt når urbane administratorar og juristar skal forme sine konklusjonar.

«**Maktløyse er ikkje politisk ufarleg.**»

Riksdagen er folkets kanal mot makta, i dette tilfellet kanal for frustrerte og

arge bønder jegerar og samar. Om denne kanalen viser seg å vere tetta til av entusiastar, lover, domstolar og juristar, er ein på veg inn i eit farleg politisk landskap. Maktløyse er ikkje politisk ufarleg. Ho legg til rette for overgrep frå makta mot den maktlause, og for desperate handlingar frå den overgrepet går ut over. Det treng ikkje bli vakkert.

Det dyreeigarane opplever, er at stat og styresmakter seier opp samfunnskontrakten. Dei vil ikkje verne verdiane deira, slik staten elles gjer. Andre verdiar skal telje meir. Det er risikabelt. Respekten for lova kan kome under større press enn han toler.

Riksdagen, det øvste folkevalde organet, var ventilen for folkeleg sinne og frustrasjon. Det var der den avveginga skulle skje som skulle få oss til å leve saman som lovlydige borgarar.

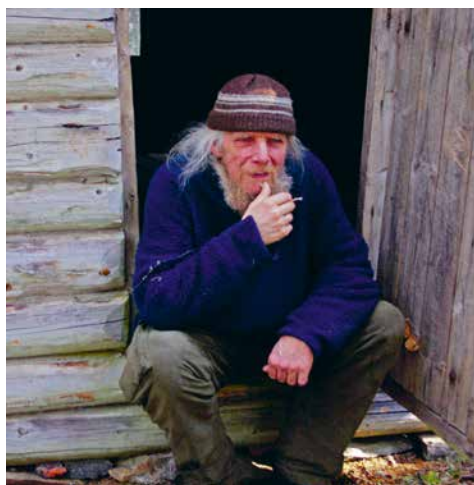
Å la naturentusiasme, iver, smartness og juss stenge denne kanalen er farleg, sløvt og uklokt.

Nasjonalforsamlinga har fått makta si frå folket. Det er hennar eige ansvar å sjå til at denne makta blir tatt vare på og brukt forsvarleg, slik at ikkje velmeinande entusiastar, med dyr advokathjelp, stikk av garde med henne.

Då har politikken abdisert. Og det har han ikkje godt av. Ikkje borgarane heller.

Mårskog

Det har snødd i et par dager. Men i dag er det blå himmel, et par kuldegrader og solskiva kommer så vidt klar av tretoppene. Snøen er fast og trugene bærer nesten, det er lett å gå på myrkjølen.

Trond Burud

Tekst og foto: Trond Burud, Risberget Våler Finnskog

Revesporet jeg følger snirkler seg som vanlig fram mellom småbuskene, og her og der er snøen farget gul. Et nytt spor dukker opp foran meg, og det er ikke etter rev, men de to potene som står side om side, og de lange byksene levner ingen tvil, det er spor etter en mår.

Jeg er på vei mot en av fellene jeg satte opp tidlig i høst, men så langt har det ikke vært mår i nærheten. Sporet har retning mot der fella står, så jeg er betinget optimist da jeg nærmer meg treet der fella sitter. Jeg ser den brune

bustehalen flagrer i vinden under granbaret som dekker fella, og måren er enda ikke blitt helt stiv i kuldegradene. En voksen hannmår, nesten oransje i brystet, men enda med hvite tenner, et dyr i sin beste alder.

Ny honning i fella, og på trestammen, litt «godlukt» på en kvist, og fella er klar for videre fangst. Det er enda en drøy måned igjen før fellene skal tas inn. Sekken ble et par kilo tyngre, men det er ingen tung bør og det blir pelsing til kvelds.

Daglønna for en skogsarbeider var ikke stor, og med tung drift kunne det bli lite å brødfø familien med. I skogen

var det vilt som kunne jaktes på og mange satte opp snarer og fallstokker for om mulig å kunne skaffe seg litt ferskt kjøtt. Kom de over et ferskt mårspor, kunne det hende de la bort øks og svans for å spore denne. Prisen de fikk for et mårskinn var høyere enn det de kunne tjene på et par dagers skogsarbeid. En mår på vandring kan godt finne på å reke noen kilometer, men om det var mistanke om at dyret hadde gått i veden i et skogholt, gjaldt det å ringe den inn, det vil si å se om det var utspor fra skogholtet. Det gjaldt å finne treet der måren hadde satt seg opp, og om de fikk den var det vel verdt et par dagers «fri» fra tømmerhugsten. Så verdifullt var mårskinnen.

Mår i fella

Mårspor

Landsstyrets medlemmer:

Nils Solberg
Landstyrets leder
Halden
Tlf. 479 11 542
nils.solberg@rovdyr.org

Laila Hoff
Bonde, lærer
og daglig leder
Hattfjelldal
Tlf. 920 51 459

Torvald H. Brinch
Advokat
Oslo
Tlf. 950 48 909

Karen Anette Anti
Reineier
Målselv
Tlf. 900 69 944

Werner Lundgrenn
Tannlege
Kongsvinger
Tlf. 984 91 368

May Britt Aasane Bottegård
1. vara
Kongsberg

Per Bjarne Bonesvoll
2. vara
Rognes

Jarle Strandberg
3. vara
Hemsedal

Folkeaksjonens ledelse og politikk:

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en landsomfattende partipolitisk nøytral organisasjon med formål å endre dagens rovdyrpolitikk. Økende bestander av store rovdyr gir ikke bare konflikt mellom nærings og verneinteresser. Det handler om mange folks livskvalitet i hverdagen.

Skogen og utmarka er viktig for vår livskvalitet. Dagens rovdyrpolitikk truer mye av det som gjør det meningsfullt å bo i Distrikts-Norge.

Jegere og utmarksbrukere er kulturbærere. Vår fantastiske natur med et rikt biologisk mangfold er et resultat av flere tusen år med allsidig utmarksbruk. Dette er faktisk grunnlaget for vår opprinnelige eksistens og bosetting i Norge.

Det er kunnskapsløst og historieløst hvis disse rike tradisjonene skal vike for urbane myter om at Norge består av urørt villmark.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk er en viktig stemme i rovdyrdebatten. Med kunnskap, ansvarlighet og engasjement bidrar vi til økt kompetanse som skal gi

grunnlag for en ny politikk med aktiv forvaltning i stedet for strengt vern av rovdyr i Norge.

Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk sier:

- **Ja til lokal forvaltning**
- **Ja til effektivt uttak av skadedyr**
- **Nei til kjerneområder og rovdyrsoner**
- **Nei til fast ulvestamme i Norge**

Ansatte:

Åsmund Ystad
Daglig leder
Tlf. 975 95 119
aksjonen@rovdyr.org

Lars Erik Brattås
Webmaster
web@rovdyr.org

Medlemskontingent er kr 275,- for hovedmedlem i 2015.

Øvrige familiemedlemmer betaler kr. 125 pr. person. Ungdom under 25 år betaler også kr. 125 pr. person. Nye hovedmedlemmer betaler kr. 200 første året, og familiemedlemmer og ungdom kr. 100 første året.

Fine premier til Folkeaksjonens gode ververe

Verv 5 medlemmer og velg mellom:

Genser:
Norsk Natur er herlig – uten ulv

6 små glass med logo

Trekopp med logo

☐ Jeg melder meg herved inn som medlem i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk.

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

Navn:

Adresse:.....

Postnr./Sted:

☐ Jeg har vervet 5 nye medlemmer og ønsker meg:
☐ Folkeaksjonens genser ☐ En trekopp med logo
☐ 6 små glass med logo

Navn:

Adresse:.....

Dato:.....

Postnr./Sted:

Telefon:

Årsmøter i lokallagene

Gjennomførte årsmøter:

FNR Troms lokallag, årsmøte 12. januar 2015.

FNR Ringsaker lokallag, årsmøte onsdag 18. februar 2015.

Ny og oppdatert informasjon om årsmøtene legges fortløpende ut på www.rovdyr.org.

Vestfold lokallag

Årsmøte mandag 2. mars 2014
kl. 18.30 på Gavelstad Gjestegård.

Morten Kjørstad, leder i Rovdata, forteller om bestandsregistrering av store rovdyr og kongeørn i Norge. Jørund Ruud, leder i rovviltneimnda i region 2 deltar. Torvald H. Brinch deltar fra Folkeaksjonens landsstyre.

Kontakt leder Helge Røsholt
tlf. 913 27 239

Morten Kjørstad

Jørund Ruud

FNR Glåmdal lokallag

Årsmøte tirsdag 3. mars kl. 19.00 på «Brakka» på Kongsvinger. (Glåmdal utstyr og motorhistorisk forening).

Foredrag om situasjonen i ulvesona v/ Knut Arne Gjems, leder i Hedmark jeger og fisk.

Kontakt leder Kjell Eierholen
tlf. 971 80 798

Knut Arne Gjems

FNR Søndre Buskerud lokallag

Årsmøte onsdag 4. mars
kl. 19.00, Bay the Way på Langebru i Hokksund.

Leder Nils Solberg deltar fra Folkeaksjonens landsstyre.

Kontakt leder Tor Brandt
tlf. 926 34 730

FNR Trysil og Engerdal lokallag

Årsmøte fredag 6. mars
kl. 19.00 på Engerneset Samfunnshus.

Presentasjon av spørreundersøkelse om holdninger til store rovdyr i Trysil og Engerdal.

Kontakt leder Bjørn Skåret
tlf. 482 90 106

FNR Østfold lokallag:

Årsmøte torsdag 5. mars kl. 18.00 i Arbeidernes Jeger- og fiskerforenings lokaler i Refneveien, Halden.

Morten Kjørstad, leder i Rovdata, forteller om bestandsregistrering av store rovdyr og kongeørn i Norge. Nils Solberg deltar fra FNRs landsstyre.

Kontakt leder Eivind Dramstad
tlf. 406 06 783

Morten Kjørstad

FNR Hallingdal lokallag.

Årsmøte i Gol Bedehus tirsdag 10. mars
kl. 18.00.

Kl. 19.00 blir det foredrag om v/ Knut Arne Gjems, leder i Hedmark jeger og fisk: Situasjonen i ulvesona.

Kontakt leder Per H. Liahagen
tlf. 951 75 260

Knut Arne Gjems

FNR Oppdal og Rennebu lokallag

Årsmøte mandag 23. mars kl. 18.00
på Oppdalsporten.

Etter årsmøtet, kl. 19.00 blir det Kurs i praktisk ulvejakt v/ Nils Solberg.

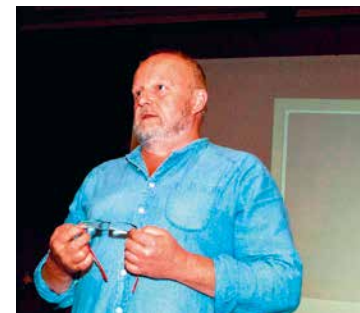
Kontakt leder Ola Arne Aune tlf. 970 79 868

FNR Nord-Østerdal lokallag

Årsmøte lørdag 21. mars kl. 11.00,
Malmplassen på Tolga.

Etter årsmøtet blir det Kurs i praktisk ulvejakt v/ Nils Solberg.

Kontakt leder Harald Enge tlf. 950 88 892

Nils Solberg

FNR Lesja og Dovre lokallag

Årsmøte tirsdag 24. mars
kl. 18.00 på Joratunet

Etter årsmøtet, kl. 19.00 blir det Kurs i praktisk ulvejakt v/ Nils Solberg.

Kontakt leder Karl Øygarden tlf. 905 19 207

FNR Gauldal lokallag

Årsmøte mandag 16. mars
kl. 19.00 på Støren Hotell

Morten Kjørstad, leder i Rovdata, forteller om bestandsregistrering av store rovdyr og kongeørn i Norge.

Kontakt leder Per Bjarne Bonesvoll tlf. 909 56 310

FNR Nord-Trøndelag lokallag

Årsmøte onsdag 25. mars kl. 18.00 på Scandic Hell Hotell i Stjørdal (Tidligere Rica Hell Hotell)

Møtet starter med foredrag av Ellen Svalheim fra Bioforsk: «Beitenæringens betydning for kulturlandskapet og biologisk mangfold i Norge.» Etter møtet blir det bildeforedrag ved Aina Bye og Begnt Åke Jåma «Tanker og bilder i et reindriftsår.»

Kontakt: Leder Lars Waade tlf. 911 11 611

FNR Akershus lokallag

Årsmøte torsdag 26. mars
kl. 19.00, på Aur Gjestegård i Aurskog.

Nils Solberg deltar fra landstyret i FNR.

Kontakt leder Arve Sætra
tlf. 992 15 586

FNR Lillehammer lokallag

Årsmøte tirsdag 24. mars
kl. 19.00 på Jorekstad

Deler av årsmøtet er felles med FNR Gausdal. Åsmund Ystad deltar fra FNR sentralt.

Kontakt leder Ottar Moe
tlf. tlf. 959 81 660

FNR Gausdal lokallag

Årsmøte tirsdag 24. mars
kl. 19.00 på Jorekstad.

Deler av årsmøtet er felles med FNR Lillehammer. Åsmund Ystad deltar fra FNR sentralt.

Kontakt leder Arne Gunnar Noreng tlf. 975 87 998

FNR Helgeland lokallag

FNR Helgeland lokallag arrangerer årsmøte i uke 15. Nærmere informasjon på www.rovdyr.org og i brev til meldemene.

Kontakt leder Arnulf Skreslett tlf. 920 11 611

Fra FNRs stand på Villmarksmessen 2014. Foto: Per Fossheim.

Møt Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk på Villmarksmessen 2015

Årets messe arrangeres som vanlig i Norges Varemesse i Lillestrøm 9.-12. april. Messen har også fått nytt navn siden sist og heter nå Camp Villmark.

Åsmund Ystad

I år er det 15. året at Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk kan ønske våre medlemmer velkommen på besøk på vår stand på Villmarksmessen. Her har vi møtt og diskutert med tusenvis av besøkende gjennom årene, og svært

mange av FNRs medlemmer har blitt nettopp det, på Villmarksmessa på Lillestrøm.

På Folkeaksjonens stand treffer du representanter for ledelsen alle dager, samt fra lokallagene i Akershus og Østfold. Vi har god plass, sittegruppe og serverer kaffe til alle gode medlemmer.

Folkeaksjonens nettbutikk finner du på www.rovdyr.org

Her kan du bestille varer og effekter med FNR-logo. På FNRs interettside www.rovdyr.org ligger det et skjema der du fyller inn dine bestillinger og sender elektronisk til oss.

Der kan du bestille t-skjorter, gensere, capser, klistremerker m.m og vår nye våpenreim med logo. Rosa capser er også en av årets nyheter.

Hvis du ikke har tilgang til internett, kan du ringe til FNR på telefon 975 95 119.

Våpenreim, capser, klistremerker og mye mer kan du bestille i FNRs nettbutikk på www.rovdyr.org

Kontaktinformasjon for Folkeaksjonens lokallag

Lokallag	Leder	Telefon
Østfold	Eivind Dramstad, Halden	tlf. 406 06 783
Akershus	Arve Sætra, Aurskog	tlf. 992 15 586
Søndre Buskerud	Tor Brandt, Drammen	tlf. 926 34 730
Glåmdalen	Kjell Eierholen, Arneberg	tlf. 971 80 798
Vestfold	Helge Røsholt, Steinholt	tlf. 913 27 239
Telemark	Trond Kvernstuen, Nordagutu	tlf. 959 47 635
Hallingdal	Per Liahagen, Gol	tlf. 951 75 260
Trysil	Bjørn Skåret, Trysil	tlf. 482 90 106
Åmot og Elverum	Vidar Helgesen, Rena	tlf. 917 46 796
Ringsaker	Geir Atle Aas, Brumunddal	tlf. 907 27 902
Nord-Østerdal	Harald Enge, Os	tlf. 950 88 892
Lillehammer	Ottar Moe, Øyer	tlf. 61 27 81 26
Gausdal	Arne Gunnar Noreng, Gausdal	tlf. 957 87 998
Nordre Land	Håkon Bratrud, Dokka	tlf. 951 57 970
Valdres	Arne Warberg, Fagernes	tlf. 906 14 892
Skjåk	Liv Mona Johnsgard, Skjåk	tlf. 909 36 825
Lesja	Karl Øygarden, Lesja	tlf. 905 19 207
Oppdal og Rennebu	Ola Arne Aune, Oppdal	tlf. 970 79 868
Gauldal	Per Bjarne Bonesvoll, Rognes	tlf. 909 53 310
Nord-Trøndelag	Lars Waade, Skogn	tlf. 911 14 681
Helgeland	Arnulf Skreslett, Korgen	tlf. 920 11 611
Troms	Karen Anette Anti	tlf. 900 69 944

Landsstyret i Folkeaksjonen ny rovdyrpolitikk

Leder:	Nils Solberg, Halden	tlf. 479 11 542
Nestleder:	Laila Hoff, Hattfjelldal	tlf. 920 51 459
Styremedlem:	Karen Anette Anti Oskal, Målselv	tlf. 900 69 944
	Torvald M. Brinch, Oslo	tlf. 950 48 909
	Werner Lundgrenn, Kongsvinger	tlf. 984 91 368
Varamedlem:	Mai Britt Aasane Bottegård, Konsberg	
	Per Bjarne Bonesvoll, Rognes	
	Jarle Strandberg, Hemsedal	
Daglig leder:	Åsmund Ystad, Steinkjer	tlf. 975 95 119
	e-post: aksjonen@rovdyr.org	
Revisor:	Revisorfirmaet BDO AS, Steinkjer	

Møteleder landsmøte:
Ola Stensgård, Skjåk

Valgkomité:
Unni Anshus, Soknedal (leder)
Geir Atle Aas, Ringsaker
Tor Brandt, Søndre Buskerud

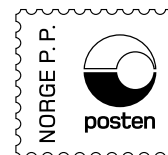
Tidligere utgaver av Rovdyr kan leses på www.rovdyr.org

Adresseendring?

Flyttet eller fått ny adresse?

Vær vennlig og gi oss beskjed, slik at du fortsatt får tidsskriftet Rovdyr i posten. Send adresseendring på epost aksjonen@rovdyr.org eller i post til Postboks 40, 7701 STEINKJER

Topp lag – topp radio

Offisiell leverandør av radiosamband til Norges Skiforbund.
Ekstreme prestasjoner krever topp utstyr.
Etter intens testing er valget tatt.

VR-1000

100 % vanntett – Mange funksjoner, enkle menyer, stor batterikapasitet og maksimal rekkevidde.
En radio for den som skal ha det beste.

Veil. pris
kr **2.490,-**

VR-500

Sprutsikker – Lang brukstid, enkle innstillinger og maksimal rekkevidde.
For den som skal ha en radio med de innstillinger og funksjoner en jeger trenger under jakt.

Veil. pris kr **1.098,-**

BreCOM

Digital slaktevekt

Nyhet

- Kapasitet – 300 kg
- Lav vekt – 620 gram
- Rustfritt stål i opphengspunktene
- 20 mm LCD display
- Bakgrunnslys tennes automatisk

Veil. pris fra kr **1.098,-**

Supreme Pro X camo

- Camo farger
- Led-lys
- Silikon hygiene-sett
- Tåler IP 67 test
- 5 års garanti
- For ekstremt tøff bruk

Nyhet

Supreme Pro X camo
veil. kr **2.590,-**

MSA SORDIN

Forhandlere over hele landet. For informasjon – kontakt importør:

BREENS JAKTUTSTYR A/S

Boks 265 • 2151 ÅRNES • Telefon 63 90 95 85 • Telefaks 63 90 95 56 • www.brecom.no